

TAVOITTEET

opettajankoulutukselle

Opettajaksi Opiskelevien Liitto

JOHDANTO

Pitelet kädessäsi Suomen Opettajaksi Opiskelevien Liitto SOOL ry:n *Tavoitteet Opettajankoulutukselle* -ohjelmaa. Ohjelma on toteutettu Tavoitteet-työryhmän, SOOLin jäsenyhdistysten ja SOOLin hallituksen yhteistyönä ja hyväksytty SOOLin liittokokouksessa 2019. Tavoitteisiin on linjattu opettajaksi opiskelevien näkemykset tämän hetken tärkeimmistä painopisteistä opettajankoulutuksen kehittämistyölle.

Opettajaopiskelijat tulee huomioida koulutuksen kehittämistyössä kaikissa opettajankoulutusyksiköissä yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa. Opettajankoulutusta kehittämällä kehitetään koko ympäröivää yhteiskuntaa sekä sitä, millaista osaamista ja asiantuntijuutta tulevaisuuden tekijöillä halutaan olevan. Tämän takia kasvatuksen ja koulutuksen kentän tulee pystyä vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin ja opettajankoulutuksen on annettava tuleville opettajille asianmukaiset tiedot ja taidot tulevaan työelämään.

Tavoitteisiin on linjattu niin opettajankoulutuksen sisällöistä kuin opettajaopiskelijan hyvinvointiin ja ammatilliseen kasvuun liittyvistä tekijöistä. Tavoitteiden tarkoituksena on toimia koulutuspoliittisena kulmakivenä ja apuna SOOLin jäsenyhdistyksille sekä opettajankoulutuksen kehittäjille. Jäsenyhdistys voi valita tavoitteen, jota työstää toimikautensa aikana ja tavoitteen toteutuessa luonnollisesti valita seuraavan tavoitteen, jota lähteä työstämään. SOOLin hallitus toteuttaa jatkuvaa edunvalvontaa Tavoitteiden toteutumisen eteen.

Tulevaisuuden haasteet vaativat opettajilta erilaisia taitoja sopeutua ja kehittyä opettajana. Siispä opettajankoulutuksen tulee olla aikaansa edellä.

www.sool.fi **#opeopiskelijat**

Tutkimusperustainen tieto osana käytännön osaamista

- ➔ Opettajankoulutus on tutkimusperustaista ja sen tavoitteena on kouluttaa kriittisesti ajattelevia asiantuntijoita ja pedagogeja, joiden käytännön osaaminen pohjaa ajankohtaisimpaan tutkittuun tietoon.
- ➔ Opettajankoulutuksen tulee opettaa käytännönläheisiä taitoja, joiden avulla opiskelija osaa soveltaa tieteellistä tietoa käytäntöön.
- ➔ Opettajankoulutuksen opetushenkilöstön, kuten yliopistonlehtoreiden ja harjoittelunohjaajien, tulee yhteistyössä tukea opiskelijaa tieteellisen ajattelun ja tiedon soveltamisessa käytäntöön.

Opettajankoulutuksen erityispiirteet on otettava huomioon jo koulutukseen hakeutumisen yhteydessä

- ➔ Opettajankoulutukseen hakeutuvilla tulee olla mahdollisuus hakea opettajaopintoihin suoravainnalla ja valita opettajaopintoja heti opintojensa alusta lähtien.
- ➔ Opettajankoulutuksen soveltuvuuskokeet tulee säilyttää osana opiskelija-valintaa ja niissä tulee huomioida opettajankoulutuslinjojen moninaisuus.
- ➔ Soveltuvuuskokeisiin kutsuttaessa tulee säilyttää koepistekiintiö.

Harjoittelut ovat korvaamaton osa opettajankoulutusta

- SOOLin Suositukset opetusharjoittelulle -asiakirjan tulee olla pohjana opetusharjoitteluiden suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa sekä harjoittelunohjaajien perehdytyksessä.
- Opiskelijalla tulee olla mahdollisuus itse päättää opetusharjoittelussaan käyttämistään menetelmistä ja pedagogisista teorioista harjoittelunohjaajan tukemana.
- Opetusharjoitteluissa tulee painottaa substanssiosaamisen lisäksi taitoa kohdata oppijat yksilöinä sekä kykyä toimia muuttuvissa tilanteissa.
- Opiskelijalla tulee olla mahdollisuus toteuttaa opetusharjoitteluita monipuolisissa ympäristöissä.

Opettajankoulutuksen on tarjottava monipuolisesti valmiuksia opettajan työhön

- ➔ Kestävän kehityksen tulee läpäistä kaikki toiminta opettajankoulutuksessa korostaen opettajan roolia esimerkin näyttäjänä kestävän kehityksen mukaisten elintapojen opetuksessa.
- ➔ Opettajankoulutuksen tulee antaa opiskelijalle valmiuksia opettaa seuraavia yhteiskunnallisen toimijuuden sisältöjä:
 - tunne- ja vuorovaikutustaidot
 - ympäristö: ilmastonmuutoksen torjuminen, kestävä kehitys
 - yhdenvertaisuus: tasa-arvokasvatus, kielitietoisuus ja kulttuurinen moninaisuus, demokratiakasvatus, seksuaalikasvatus, sukupuolitietoisuus, sosiaalinen oikeudenmukaisuus
 - taloustaidot: kuluttaja- ja yrittäjyyskasvatus
 - monilukutaito
- ➔ Näitä edellä mainittuja taitoja voidaan kehittää myös järjestötoiminnan kautta, joka tulee tunnustaa ja huomioida osana opettajankoulutusta.
- ➔ Opettajankoulutuksessa tulee olla opintosisältöjä turvallisuustaidoista. Turvallisuustaidoilla tarkoitetaan fyysisesti ja henkisesti turvallisen oppimisympäristön luomista, taitoja puuttua ja ennaltaehkäistä kiusaamista, häirintää ja syrjintää sekä taitoja kohdata erilaisia kriisitilanteita vahvistamalla ensiapu- ja hätätilanteissa toimimisen valmiuksia. Turvallisuusosaaminen lähtee opiskelijan omien vuorovaikutus- ja tunnetaitojen kehittämisellä.
- ➔ Valmistuneella opettajalla tulee olla laaja ymmärrys ihmisen kokonaisvaltaisesta kehityksestä ja kehitysvaiheista.
- ➔ Opettajankoulutuksen tulee antaa opettajaopiskelijalle valmiuksia tukea oppilaan oppimista ja hyvinvointia.
- ➔ Opettajankoulutuksen tulee vastata opetussuunnitelman asettamia vaatimuksia opetuksen sisällöstä ja toteutuksesta.

Tarpeeksi taitoja kohdata erilaisia oppijoita

- Opiskelijan tulee saada koulutuksesta pedagogisia työkaluja, joita voi soveltaa tulevassa työssä. Opettajankoulutuksessa tulee olla käytössä monipuolisesti erilaisia menetelmiä, välineitä sekä niiden pedagogisen käytön opettelua.
- Opettajankoulutuksen pakollisissa opinnoissa tulee olla vähintään yksi erityispedagogiikan opintojakso. Opettajankoulutuksen tulee tarjota opiskelijoille valmiuksia soveltaa erityispedagogista tietoa omassa työssään.
- Opettajankoulutuksessa tulee olla mahdollisuus opiskella erilaisia vuorovaikutusta sekä puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointimenetelmiä.
- Opettajankoulutuksen opetuksessa tulee näkyä konkreettisia esimerkkejä monialaisesta yhteistyöstä, kuten erityisopettajan kanssa tehtävästä yhteistyöstä ja -opettajuudesta.

Opinnoissa on saatava riittävästi tukea ja ohjausta koko opintojen ajan

- ➔ Opiskelijalla tulee olla oma tutoropettaja, jonka tulee tarjota opiskelijalle tukea ja ohjausta koko opettajaopintojen ajan. Yhdellä tutoropettajalla tulee olla yhtäaikaaisesti ohjattavanaan korkeintaan 20 ensimmäisen vuoden opiskelijaa tai 50 myöhemmän vuosikurssin opiskelijaa.
- ➔ Opettajaksi opiskelevalla tulee olla mahdollisuus tavata opintopsykologia säännöllisesti ympäri vuoden jokaisella opettajankoulutuspaikkakunnalla.
- ➔ Opettajaksi opiskelevien tulee saada opinnäytetöiden tekemiseen henkilökohtaista ja asiantuntevaa ohjausta.
- ➔ Opetus tulee järjestää esteettömästi ja erilaiset oppijat huomioiden. Fyysisen, psyykkisen sekä sosiaalisen ympäristön esteettömyydellä turvataan opetuksen tavoitettavuus ja turvallisuus. Kurssien suoritustavoissa tulee tarjota erilaisia suoritusvaihtoehtoja.

Pätevä henkilökunta luo perustan opettajankoulutuksen laadulle

- ➔ Jokaisella opettajaksi opiskelevia kouluttavalla tulee olla pedagogisia opintoja suoritettuna. Opetushenkilökunnan tulee toimia esimerkkinä opiskelijalle hyvästä opettajuudesta.
- ➔ Opettajankoulutuksen opetushenkilökunnalla tulee olla taitoja käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa pedagogisesti.
- ➔ Opettajankoulutuksen opetushenkilökunnan tulee käyttää ajankohtaista tutkimustietoa opetuksen perustana.

Opettajankoulutuksen on oltava joustavaa ja siinä on huomioitava eri alojen erityispiirteet

- ➔ Opettajankoulutus sisältää paljon opetusvälineiden, -menetelmien ja pedagogiikan opiskelua. Koulutuksen rakenteen tulee tukea opettajuuden rakentumista tarjoamalla riittävä määrä pienryhmäopetusta. Opettajankoulutuksessa pienryhmäopetuksen määrän tulee olla vähintään 14 tuntia/opintopiste, erityisalalatu huomioiden.
- ➔ Aineenopettajan pedagogiset opinnot tulee voida hajauttaa useammalle lukuvuodelle opiskelijan niin halutessaan.
- ➔ Aineenopettajaksi opiskelevilla tulee olla mahdollisuus tehdä pääaineensa opinnäytetyö pedagogisesta näkökulmasta ja saada siitä sama opintopistemäärä kuin muusta oman alan näkökulmasta tehdystä opinnäytetyöstä.
- ➔ Jokaisella opettajankoulutuksen opintojaksolla tulee järjestää opiskelijan omaan koulutusalaan sidottua opetusta, jossa keskitytään kyseisen koulutusalal erityispiirteisiin.
- ➔ Opetusalan houkuttelevuutta tulee lisätä kannustamalla ja tarjoamalla opettajaopiskelijoille mahdollisuuksia laajentaa osaamistaan ja suorittaa opintonsa joustavasti esimerkiksi JOO-opintojen kautta.
- ➔ Kaikkien opettajankoulutukseen osallistuvien tulee saada kokonaiskuva oppijoiden oppimispolusta ja ymmärtää eri alojen tehtävät moniammatillisessa verkostossa.

Opettajankoulutuksen ja työelämän yhteistyötä on vahvistettava

- ➔ Opettajankoulutuksen aikana aloitetaan laatimaan opettajan ammatillisen kehittymisen suunnitelmaa.
- ➔ Opettajaksi valmistuvalla tulee olla pedagogisia opintoja suoritettuna.
- ➔ Jokaisella varhaiskasvatuksen, peruskoulun tai lukion opettajalla tulee olla ylempi korkeakoulututkinto.
- ➔ Työelämän ja opintojen välistä kuilua tulee kaventaa. Opettajankoulutuksessa tulee olla työelämään siirtymiseen valmistavia sisältöjä, jotka tukevat oman asiantuntijuuden ymmärtämistä ja sisältävät tietoa opettajan/työntekijän velvollisuuksista, oikeuksista ja työnhakuprosessista.
- ➔ Opettajankoulutuksessa tulee korostaa entistä enemmän monialaista ja -ammatillista yhteistyötä, joka on hyvin merkittävä osa opettajan työtä.
- ➔ Opettajankoulutusta tarjoavan yksikön tulee tarjota jokaiselle opettaja-opiskelijalle mahdollisuus työelämässä toimivaan mentoriopettajaan jo opintojensa aikana. Näin opiskelija voi kirkastaa omaa opettajaidentiteettiään ja kiinnittymistään opetuslalle sekä saada ensiarvoisen tärkeää tukea työuransa alussa.

TYÖRYHMÄ

Sanni Salmenoja, varhaiskasvatuksen opiskelija
Laura Hoisko, luokanopettajaopiskelija
Tommi Mäki, aineenopettajaopiskelija
Eeva Rossi, ohjauksen opiskelija
Jonna Taponen, erityispedagogiikan opiskelija

TAVOITTEET
#opecopiskelijat